

UMOWA- projekt

Nr .....
z dnia .....

zawarta zgodnie z wynikami postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie **przetargu nieograniczonego** Nr sprawy ..... na podstawie ustawy z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 nr 113, poz. 759 ze zmianami), zwaną dalej „Ustawą” pomiędzy:

Gminą Grębocice

z siedzibą przy ul. Głogowskiej 3, 59-150 Grębocice,
NIP 692 22 57 472, zwanym dalej **Zamawiającym**, w imieniu której działają:

.....

a

.....z siedzibą w ....., ul. ....,
zarejestrowaną w Sądzie ..... pod numerem KRS .....
posiadającą NIP ....., - zwanym dalej „**Wykonawcą**”

lub

(.....z siedzibą w ....., ul. ....,
zarejestrowaną w Sądzie ..... pod numerem KRS .....
posiadającą NIP .....oraz

.....z siedzibą w ....., ul. ....,
zarejestrowaną w Sądzie ..... pod numerem KRS .....
posiadającą NIP ....., **zwanymi dalej łącznie „Wykonawcą”**

-którzy na podstawie art. 23 Ustawy wspólnie ubiegali się o udzielenie zamówienia publicznego na „Budowę drogi dojazdowej do szybu GG-1 w miejscowości Kwielice”)

reprezentowanym przez Pełnomocnika działającego w osobie/osobach:

1. ....,
2. ....,

na podstawie pełnomocnictwa ..... z dnia, które stanowi załącznik nr .....oraz pełnomocnictwa, które stanowi załącznik nr ..... (ilość pełnomocnictw i numery zostaną nadane w zależności od liczby wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie)

§ 1.

Definicje

Użyte w treści umowy pojęcia i określenia należy rozumieć:

1. **Przedmiot umowy** - zakres rzeczowy określony w dokumentacji stanowiący integralną część umowy na podstawie, której realizowany jest przedmiot zamówienia.
2. **Dokumentacja** - dokumentacja projektowa, specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych (STWiORB) oraz inne dokumenty ustalające szczegółowy zakres robót budowlanych na podstawie, których realizowany jest przedmiot umowy.
3. **Normy** - normy krajowe zatwierdzone przez Polski Komitet Normalizacyjny na podstawie i zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz. U. nr 169, poz. 1386 z późniejszymi zmianami), zgodnie z przepisami art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. nr 113, poz. 759 ze zm.), czyli Polskie Normy przenoszące normy europejskie lub normy innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących te normy;

4. **Oferta** - oferta z dnia ....., złożona przez Wykonawcę w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego i wybrana przez Zamawiającego;
5. **Podwykonawca** - osoba fizyczna lub prawna, bądź jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której Wykonawca zlecił wykonanie części prac objętych Umową;
6. **Prawo Budowlane** - ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. nr 156, poz. 1118 z późniejszymi zmianami) wraz z aktami wykonawczymi;
7. **Strony** - Zamawiający oraz Wykonawca;
8. **Umowa** - niniejsza Umowa wraz z załącznikami;
9. **Urządzenia techniczne** - wszelkie urządzenia i instalacje oraz systemy urządzeń i instalacji, które zostaną zamontowane podczas wykonania niniejszej Umowy.

§ 2

Przedmiot umowy

1. Na podstawie niniejszej umowy Wykonawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz Zamawiającego zamówienia pn. „**Budowa drogi dojazdowej do szybu GG-1 w miejscowości Kwielice**”.
2. W szczególności Wykonawca obowiązany jest do wykonania robót budowlanych polegających na:
  - a) budowie nowej drogi na odcinku długości około 1720m (szerokość 6m, nawierzchnia bitumiczna),
  - b) budowie chodnika na odcinku długości około 205m (szerokość 2m, nawierzchnia z kostki betonowej),
  - c) budowie rowów przydrożnych (nachylenie skarp 1:1,5),
  - d) budowie kanalizacji sanitarnej długości około 1200m,
  - e) budowie gazociągu długości około 1300m,
  - f) budowie wodociągu długości około 1300m,
  - g) budowie oświetlenia na długości około 1100m,
  - h) budowie linii kablowej długości około 260m,
  - i) przebudowie światłowodu na długości około 1300m
3. Przedmiot umowy zostanie wykonany na warunkach określonych w postanowieniach niniejszej umowy oraz w:
  - a) Dokumentacji projektowej,
  - b) Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych,
  - c) Kosztorysie ofertowym,
  - d) Złożonej ofercie wraz z załącznikami,
  - e) Harmonogramie rzeczowo-finansowy robót budowlanych- stanowiących integralne części niniejszej umowy.

Podczas realizacji robót budowlanych Wykonawcę obowiązuje hierarchia dokumentów zgodnie z powyższym wykazem.

4. Strony postanawiają, że każda część przedmiotu umowy ujęta szczegółowo w harmonogramie rzeczowo-finansowym inwestycji, w miarę postępu robót, podlega odbiorowi częściowemu przez zespół Inspektorów nadzoru inwestorskiego, o którym mowa w § 6 ust. 4 umowy.
5. Strony postanawiają, że każda część przedmiotu umowy ujęta szczegółowo w harmonogramie rzeczowo-finansowym inwestycji, w miarę postępu robót, podlega odbiorowi końcowemu przez zespół Inspektorów nadzoru inwestorskiego, o którym mowa w § 6 ust. 4 umowy przy współudziale przedstawicieli Zamawiającego.

§ 3

Roboty zamiennie

1. Jeżeli z przyczyn natury technologicznej, materiałowej lub konstrukcyjnej będzie konieczna albo obiektywnie zasadna (w szczególności ekonomicznie) zmiana uzgodnionego umową sposobu wykonania robót budowlanych, o których mowa w postanowieniach § 2, Strony bezzwłocznie uzgodnią wszystkie warunki wykonania Robót zamiennych. Postanowienie zdania poprzedzającego dotyczy m.in. zakresu robót, terminu wykonania Robót zamiennych.
2. Uzgodnienie warunków wykonania Robót zamiennych nastąpi poprzez sporządzenie stosownego protokołu wraz z uzasadnieniem opisującym podstawy konieczności lub zasadności zmian, a następnie zawarcie aneksu do Umowy. Wynagrodzenie za Roboty zamiennie ustalone zostanie na podstawie sporządzonego w tym celu przez Wykonawcę kosztorysu różnicowego. Kosztorysy te Wykonawca sporządzi na podstawie stawek robocizny i narzutów zastosowanych w kosztorysach Wykonawcy, stanowiących Załącznik nr 3 do Umowy.
3. Jeżeli w przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, Strony nie zawrą aneksu do Umowy, Wykonawca obowiązany będzie wykonać roboty w pierwotnie określony sposób. Prowadzenie przez strony rokowań w sprawie uzgodnienia warunków wykonania Robót zamiennych, jak również ewentualne zawarcie aneksu nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku dotrzymania pierwotnie uzgodnionych terminów wykonania robót budowlanych.
4. Postanowienia ust. 1 – 3 nie uchybiają postanowieniom Umowy nakładającym na Wykonawcę obowiązek przeciwdziałania niebezpieczeństwu awarii, katastrofy budowlanej lub innego zdarzenia, z którym wiąże się ryzyko powstania szkody. W razie takiego niebezpieczeństwa Wykonawca obowiązany jest bezzwłocznie podjąć wszelkie działania zaradcze, nawet jeśli miałyby polegać na wykonaniu Robót zamiennych.

§ 4

Sposób wykonania robót budowlanych

1. Wykonawca obowiązany jest wykonać roboty budowlane i inne obowiązki przy zachowaniu najwyższej możliwej staranności, a ponadto zgodnie z:
  - 1) wymaganiami wynikającymi z Dokumentacji;
  - 2) wymaganiami wynikającymi z decyzji właściwego organu administracji publicznej o pozwoleniu na budowę;
  - 3) Normami;
  - 4) zasadami wiedzy technicznej oraz uznanymi zasadami techniki i sztuki budowlanej;
  - 5) obowiązującymi przepisami, a w szczególności przepisami:
    - a) Prawa budowlanego,
    - b) bezpieczeństwa i higieny pracy,
    - c) jakości materiałów i urządzeń zastosowanych do prac budowlanych, jak również dotyczącymi kontroli tej jakości,
    - d) ochrony osób i mienia,
2. Jeżeli Wykonawca stwierdzi, że dostarczona przez Zamawiającego Dokumentacja zagraża prawidłowemu wykonaniu robót budowlanych obowiązany jest niezwłocznie pisemnie powiadomić o tym Zamawiającego. W razie niewykonania tego obowiązku Wykonawca odpowiedzialny jest za szkody wynikłe z wykonania robót budowlanych zgodnie z Dokumentacją.
3. Przy wykonywaniu robót budowlanych i innych obowiązków Wykonawca obowiązany jest ponadto stosować się do wskazówek, poleceń i zaleceń Zamawiającego, chyba że wiązałyby się to z naruszeniem przez Wykonawcę postanowienia ust. 1, w sposób nieprzewidziany Umową, w

szczegółności zmierzało do zmiany ustalonego zakresu robót budowlanych lub mogło z jakichkolwiek innych przyczyn narazić Zamawiającego na szkodę.

4. Jeżeli powyższe działanie Wykonawcy wiązałyby się z naruszeniem przez Wykonawcę postanowienia ust. 1, zmierzało do nieprzewidzianej Umową zmiany ustalonego zakresu robót budowlanych lub mogło z jakichkolwiek innych przyczyn narazić Zamawiającego na szkodę, Wykonawca obowiązany jest bezzwłocznie poinformować o tym Zamawiającego. W razie niewykonania tego obowiązku Wykonawca odpowiedzialny jest za wyrządzoną Zamawiającemu szkodę.
5. Powierzone roboty budowlane i inne obowiązki Wykonawca obowiązany jest wykonywać w uzgodnionych terminach, a bezzwłocznie gdyby takie terminy nie zostały uzgodnione i nic innego wyraźnie nie wynika z Umowy.
6. Wykonawca obowiązany jest wykonywać powierzone mu roboty budowlane i inne obowiązki w taki sposób, aby po ich zakończeniu nadawały się do odbioru przez właściwe organy administracji budowlanej i nadzoru budowlanego.
7. Wykonawca obowiązany jest wykonywać roboty budowlane i inne obowiązki stosując wyłącznie materiały oraz Urządzenia techniczne przewidziane w Dokumentacji i które odpowiadają jakości wymaganej przez Zamawiającego, jak również przez Normy i przepisy prawa.
8. Bezpośrednio po zakończeniu robót budowlanych ulegających następnie zakryciu, zanikających bądź o efektach tymczasowych, Wykonawca obowiązany jest zgłosić je Zamawiającemu do odbioru zgodnie z zasadami ustalonymi w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych. Zamawiający obowiązany jest rozpocząć odbiór nie później niż w ciągu 3 dni od otrzymania zgłoszenia i zakończyć go bez zbędnej zwłoki. Zwłoka Zamawiającego z rozpoczęciem i zakończeniem odbioru robót ulegających zakryciu nie upoważnia Wykonawcy do zakrycia robót.

§ 5

Terminy wykonania Umowy

1. Bezzwłocznie, a w każdym razie nie później niż w ciągu 7 dni od zawarcia Umowy, Zamawiający przekaze Wykonawcy, a Wykonawca przejmie od Zamawiającego teren budowy. Przekazanie terenu budowy nastąpi na podstawie protokołu przekazania.
2. W terminie 14 dni od zawarcia Umowy Wykonawca sporządzi i przedstawi Zamawiającemu do akceptacji harmonogram rzeczowo-finansowy robót budowlanych. W razie braku akceptacji Wykonawca obowiązany jest sporządzać i przedstawiać Zamawiającemu harmonogram w postaci odpowiednio zmodyfikowanej, tj. uwzględniającej zasadne uwagi i zastrzeżenia Zamawiającego.
3. Szczegółowy rzeczowo-finansowy harmonogram robót budowlanych sporządzony zostanie przez Wykonawcę z uwzględnieniem wymagań wynikających z Dokumentacji. Roboty, które są przewidziane do wykonania przez Podwykonawców zostaną wymienione w harmonogramie. Wykonanie poszczególnych robót harmonogram będzie ustalał w ujęciu etapowym. Szczegółowy harmonogram rzeczowo-finansowy może dzielić roboty na mniejsze elementy, zgodnie z etapami ustalonymi w STWiORB.
4. Wykonawca przystąpi do wykonywania robót budowlanych bezzwłocznie po przekazaniu mu terenu budowy oraz po zaakceptowaniu harmonogramu przez Zamawiającego. Jednakże te roboty budowlane, które mogą być wykonane przed uzgodnieniem harmonogramu, a w szczególności zagospodarowania terenu budowy, Wykonawca rozpocznie bezzwłocznie po przekazaniu mu terenu budowy.
5. W uzasadnionych przypadkach w trybie obopólnych, pisemnych uzgodnień Strony mogą zmodyfikować harmonogram w zakresie ustalonej kolejności robót.
6. Zamawiający pisemnie zaakceptuje albo odmówi akceptacji szczegółowego rzeczowo-finansowego harmonogramu robót budowlanych – w terminie 14 dni od jego otrzymania.

7. Osobę pełniącą funkcję koordynatora zespołu inspektorów nadzoru inwestorskiego, o której mowa w postanowieniu § 6 ust. 4, uważa się za umocowaną do uzgodnienia i modyfikacji harmonogramu w imieniu Zamawiającego.
8. Roboty budowlane będą wykonywane w terminach ustalonych w zaakceptowanym szczegółowym rzeczowo-finansowym harmonogramie robót budowlanych.
9. Ostateczny termin zakończenia robót budowlanych ustala się na **dzień 31.10.2011 r.**
10. W rozumieniu postanowienia ust. 8 i 9 terminem zakończenia robót budowlanych jest dzień zgłoszenia Zamawiającemu do końcowego odbioru robót budowlanych znajdujących się w takim stanie, że zgodnie z Umową upoważnia to Wykonawcę do ich zgłoszenia. Odbiór końcowy robót zostanie przeprowadzony zgodnie z wytycznymi zawartymi w pkt. 8.4.1. STWiORB („Zasady odbioru ostatecznego robót”)

§ 6

Przedstawiciele Stron na budowie

1. Przedstawicielem Wykonawcy na budowie jest kierownik budowy spełniający wymagania wynikające z Prawa Budowlanego, któremu Wykonawca powierza obowiązki w zakresie nie węższym niż wynika to z przepisów Prawa Budowlanego. Na kierownika budowy Wykonawca wyznacza .....posiadającego uprawnienia budowlane w specjalności drogowej.
2. Na kierowników robót branżowych, spełniających wymagania wynikające z Prawa Budowlanego, w branżach sanitarnej, elektrycznej i telekomunikacyjnej powierzając im obowiązki w zakresie nie węższym niż wynika to z przepisów Prawa Budowlanego wykonawca wyznacza
  - a) kierownik robót w branży elektrycznej - .....
  - b) kierownik robót w branży sanitarnej - .....
  - c) kierownik robót w branży telekomunikacyjnej - .....
3. Kierownik budowy uprawniony jest w imieniu Wykonawcy do działania w imieniu Wykonawcy przy dokonywaniu uzgodnień, zatwierdzaniu protokołów, jak również przy wyrażaniu zgody oraz przy składaniu oświadczeń, zawiadomień, żądań, informacji i wniosków przewidzianych w postanowieniach Umowy.
4. W imieniu Zamawiającego nadzór inwestorski nad robotami budowlanymi sprawować będą wskazani przez Zamawiającego inspektorzy nadzoru, posiadający odpowiednie uprawnienia budowlane w zakresie poszczególnych specjalności. Koordynatorem zespołu inspektorów nadzoru inwestorskiego będzie inspektor nadzoru inwestorskiego z uprawnieniami budowlanymi w branży ..... Na koordynatora zespołu inspektorów nadzoru inwestorskiego Zamawiający wyznacza .....
5. Wskazani przez Zamawiającego inspektorzy nadzoru pełnić będą nadzór inwestorski w pełnym zakresie wynikającym z Prawa Budowlanego, a w szczególności poprzez:
  - 1) sprawowanie kontroli w zakresie zgodności realizowanych przez Wykonawcę robót budowlanych z Dokumentacją, decyzją o pozwoleniu na budowę, obowiązującymi w Polsce przepisami oraz Normami;
  - 2) sprawdzanie jakości realizowanych przez Wykonawcę robót budowlanych oraz zainstalowanych Urządzeń technicznych;
  - 3) dokonywanie odbiorów robót budowlanych ulegających zakryciu, zanikających bądź o efektach tymczasowych;
  - 4) uczestnictwo w próbach i odbiorach Urządzeń technicznych i gotowych elementów robót budowlanych;
  - 5) uczestnictwo w odbiorach pozostałych robót budowlanych.

6. Inspektorów nadzoru inwestorskiego uważa się za osoby upoważnione przez Zamawiającego do nieograniczonego wstępu na teren budowy i dostępu do dziennika budowy, jak również do pozostałej dokumentacji prowadzonej przez Wykonawcę, Podwykonawców i dalszych podwykonawców oraz do informacji dotyczących robót budowlanych i innych obowiązków będących przedmiotem Umowy. Wykonawca zapewni inspektorom dostęp do wszelkich znajdujących się na terenie budowy pomieszczeń i miejsc, w których są wykonywane, prefabrykowane lub przygotowywane wyroby lub Urządzenia techniczne dla potrzeb realizacji robót budowlanych i innych obowiązków Wykonawcy.
7. Zmiana osoby kierownika budowy lub kierownika robót branżowych wymaga akceptacji Zamawiającego. Kierownikiem budowy oraz kierownikiem robót branżowych może być tylko osoba spełniająca wymogi określone w ustawie Prawo budowlane oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
8. Zmiana osoby koordynatora zespołu inspektorów nadzoru inwestorskiego nie wymaga zgody Wykonawcy.

§ 7

Obowiązki i szczególne uprawnienia Zamawiającego

1. Do obowiązków Zamawiającego należy:
  - 1) przekazanie Wykonawcy terenu budowy;
  - 2) przekazanie Wykonawcy dokumentów wymienionych w Załączniku nr 2 do Umowy;
  - 3) dokonywanie odbiorów robót budowlanych;
  - 4) zapłata należnego Wykonawcy wynagrodzenia w ustalonych terminach;
  - 5) powiadomienie Wykonawcy o roszczeniach Podwykonawców o zapłatę wynagrodzenia kierowanych do Zamawiającego;
  - 6) zapewnienie wykonywania nadzoru autorskiego.
2. Z ważnych powodów Zamawiający może w każdym czasie żądać od Wykonawcy zmiany osób pełniących funkcje kierownika budowy i kierowników robót branżowych. Za ważne powody uważa się w szczególności wykonywanie przez daną osobę powierzonych jej lub wynikających z niniejszej Umowy obowiązków z naruszeniem zasad ustalonych w Umowie.
3. Zamawiający może też z ważnych powodów żądać zaprzestania wykonywania robót budowlanych lub innych obowiązków przez poszczególnych pracowników Wykonawcy lub poszczególnych pracowników Podwykonawców i dalszych podwykonawców.
4. Zamawiający może żądać od Wykonawcy odkrycia robót budowlanych, które przed zakryciem nie zostały przedstawione mu do odbioru. Koszty odkrycia i ponownego zakrycia ponosi Wykonawca.
5. Żądania, o których mowa w ust.2-4 Zamawiający niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności kieruje do Wykonawcy w formie pisemnej podając okoliczności faktyczne stanowiące podstawę żądań.
6. Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie ustosunkować się do żądań Zamawiającego.

§ 8

Inne obowiązki Wykonawcy

1. W związku z powierzonymi mu robotami budowlanymi Wykonawca jest obowiązany:
  - 1) zapewnić wszelkie niezbędne do prowadzenia robót budowlanych urządzenia i materiały,
  - 2) przed rozpoczęciem robót budowlanych sporządzić plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, uwzględniającego specyfikę robót budowlanych,

- 3) prowadzić dziennik budowy oraz księgę obmiarów robót;
- 4) zapewnić wykonywanie na bieżąco obsługi geodezyjnej robót budowlanych;
- 5) usuwać na bieżąco wszelkie wady stwierdzone przez Zamawiającego w trakcie trwania robót budowlanych;
- 6) kontrolować przyjmowane i wbudowywane materiały;
- 7) kontrolować kwalifikacje swoich pracowników, jak również pracowników Podwykonawców i dalszych podwykonawców, którzy wykonują roboty związane z realizacją umowy;
- 8) zapewniać bieżącą kontrolę jakości wykonywanych prac zgodnie z postanowieniami zawartymi w pkt. 6.2. STWiORB („Zasady kontroli jakości robót”), przy uwzględnieniu uwag Zamawiającego dotyczących jakości;
- 9) w okresie od przekazania terenu budowy Wykonawcy do ponownego przekazania tego terenu Zamawiającemu zapewniać dostawy wody, prądu i innych mediów dla potrzeb inwestycji oraz odprowadzenie ścieków z terenu budowy, jak również odbiór odpadów w rozumieniu przepisu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 ze zmianami);
- 10) do poniesienia kosztów zajęcia pasa drogowego,
- 11) sprawować ogólny nadzór organizacji robót na terenie budowy oraz koordynować wszelkie prowadzone roboty budowlane, nie wyłączając robót wykonywanych przez Podwykonawców, dalszych podwykonawców;
- 12) urządzić i utrzymywać w należyтым stanie zaplecze socjalno-techniczne terenu budowy;
- 13) wykonać wszelkie niezbędne roboty i czynności zabezpieczające oraz tymczasowe w rejonie i bezpośrednim sąsiedztwie zasadniczych prac;
- 14) utrzymywać porządek na terenie budowy i na terenie przyległym do terenu budowy;
- 15) naprawić ewentualne szkody, które powstaną w wyniku korzystania z sąsiednich nieruchomości;
- 16) zainstalować i utrzymywać, a po zakończeniu robót budowlanych zdemontować całe wyposażenie terenu budowy;
- 17) po zakończeniu robót budowlanych uporządkować teren budowy i teren do niego przyległy;
- 18) w okresie od przekazania terenu budowy Wykonawcy do ponownego przekazania tego terenu Zamawiającemu składować w sposób prawidłowy wszelkie niepotrzebne oraz zbędne materiały, odpady i śmieci, a następnie je usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 19) umożliwiać w każdym czasie nieograniczony wstęp na teren budowy przedstawicielom Zamawiającego oraz innym osobom upoważnionym przez Zamawiającego, a także w zakresie ich umocowania zapewnić tym przedstawicielom oraz osobom pełny i nieskrępowany dostęp do informacji o inwestycji i wykonywanych robotach budowlanych;
- 20) umożliwiać w każdym czasie nieograniczony dostęp do dziennika budowy i dokumentacji dotyczącej wykonywanych prac przedstawicielom Zamawiającego oraz innym osobom upoważnionym przez Zamawiającego;
- 21) udzielać Zamawiającemu wszelkich żądanych przez niego wyjaśnień dotyczących wykonywanych robót budowlanych;
- 22) umożliwiać na zasadach wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów wstęp na teren budowy pracownikom organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, jak również bezzwłocznie informować Zamawiającego o inspekcjach dokonywanych przez te osoby;

- 23) w okresie od przekazania terenu budowy Wykonawcy do ponownego przekazania tego terenu Zamawiającemu sprawować całodobowy nadzór nad terenem budowy;
  - 24) w okresie od przekazania terenu budowy Wykonawcy do ponownego przekazania tego terenu Zamawiającemu zabezpieczyć i chronić wykonane roboty budowlane, tudzież zainstalowane Urządzenia techniczne przed uszkodzeniem, zniszczeniem i utratą (w tym w skutek warunków atmosferycznych), także w czasie ewentualnej przerwy w robotach budowlanych wynikłej z przyczyn, za które Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności;
  - 25) w razie niebezpieczeństwa awarii, katastrofy budowlanej lub innego zdarzenia, z którym wiąże się ryzyko powstania szkody, niezwłocznie przedsięwziąć działania zmierzające do zapobieżenia tym zdarzeniom;
  - 26) bezzwłocznie powiadomić Zamawiającego o niebezpieczeństwie awarii, katastrofy budowlanej lub innego zdarzenia, z którym wiąże się ryzyko powstania szkody oraz wypełnić wszelkie obowiązki, jakie przepisy prawa nakładają na wykonawców robót budowlanych w przypadku stosownego niebezpieczeństwa;
  - 27) w razie wystąpienia awarii, katastrofy lub innego zdarzenia, z którym wiąże się ryzyko powstania szkody, niezwłocznie podjąć wszelkie działania zmierzające do ograniczenia skutków tego zdarzenia;
  - 28) terminowo płacić wynagrodzenie należne Podwykonawcom;
  - 29) wykonać wszelkie inne czynności, które zgodnie z Prawem Budowlanym lub zwyczajami spoczywają na wykonawcach robót budowlanych;
  - 30) wykonać powykonawczą inwentaryzację geodezyjną wykonanych elementów i sieci,
  - 31) do chronienia znaków geodezyjnych przed zniszczeniem, a w przypadku zniszczenia odtworzenia ich na własny koszt,
  - 32) wykonać wszelkie inne czynności i działania nieprzewidziane w poprzedzających postanowieniach § 8, które są konieczne bądź użyteczne dla realizacji wyraźnie powierzonych Wykonawcy robót budowlanych i innych obowiązków, obowiązków w szczególności określone w STWiORB;
2. Podczas całego okresu robót Wykonawca zapewni, na swój własny koszt, dostęp do posesji położonych w pobliżu terenu budowy.

§ 9 Podwykonawstwo

1. Wykonawca może powierzyć Podwykonawcom wykonanie niektórych robót budowlanych na zasadach określonych w postanowieniach ustępów 2 – 14. Wykonawca powierza wykonanie niektórych robót budowlanych Podwykonawcom wymienionym w **Załączniku nr 4** do Umowy.
2. W przypadku powierzenia przez Wykonawcę części robót Podwykonawcy, Wykonawca zobowiązuje się do:
  - a) informowania na piśmie Zamawiającego o każdej fakturze wystawionej przez Podwykonawcę oraz terminie jej płatności, a także o dokonanej zapłacie wynagrodzenia Podwykonawcy w terminie 7 dni od dnia otrzymania tej faktury lub zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy,
  - b) udostępnienia na każde żądanie Zamawiającego dokumentacji dotyczącej rozliczeń z Podwykonawcą,
  - c) informowania Zamawiającego na piśmie z 7 dniowym wyprzedzeniem o terminie odbioru robót Podwykonawcy oraz zapewnienia Zamawiającemu możliwości uczestniczenia w odbiorze tych robót.

3. W przypadku, gdy Wykonawca nie dokonał zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy za wykonane przez niego roboty, Zamawiający ma prawo wstrzymać wypłatę wynagrodzenia Wykonawcy do czasu zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy.
4. Z zastrzeżeniem postanowienia ust. 6, Powierzenie przez Wykonawcę wykonania niektórych robót budowlanych Podwykonawcy każdorazowo wymaga wyraźnej pisemnej zgody Zamawiającego na zawarcie pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą umowy o oznaczonej treści. Zamawiający może odmówić takiej zgody, w szczególności w razie wątpliwości, czy Podwykonawca zdolny jest do prawidłowego wykonania umowy, którą zamierza zawrzeć z nim Wykonawca. Wykonawca nie jest zwolniony z obowiązku uzyskania zgody Zamawiającego na powierzenie niektórych robót budowlanych Podwykonawcy wymienionemu w Załączniku nr 4 do Umowy.
5. Występując z wnioskiem o zgodę na powierzenie Podwykonawcy niektórych robót budowlanych, na 14 dni przed planowanym zawarciem umowy z Podwykonawcą Wykonawca przedstawia Zamawiającemu do akceptacji pisemny projekt umowy o podwykonawstwo wraz ze wszelkimi załącznikami, w szczególności zawierający regulację określającą:
  - 1) zakres powierzanych Podwykonawcy robót budowlanych;
  - 2) zasady odbiorów robót wykonywanych przez Podwykonawcę;
  - 3) wysokość i podstawę zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia na rzecz Podwykonawcy;
  - 4) tryb zatrudniania dalszych podwykonawców;
  - 5) podstawy zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia dalszych podwykonawców;
  - 6) wymaganą zawartość umowy zawieranej przez Podwykonawcę z dalszym podwykonawcą;która to regulacja winna być zbieżna z odpowiednią regulacją określoną w Umowie w odniesieniu do relacji zachodzących pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą.
6. Jeżeli w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez Wykonawcę pisemnego projektu umowy z Podwykonawcą Zamawiający nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy.
7. W przypadku braku zgody Zamawiającego na powierzenie robót budowlanych Podwykonawcy, Wykonawca obowiązany jest wykonywać te roboty i obowiązki samodzielnie. W takim przypadku Wykonawca może też wnosić o udzielenie przez Zamawiającego zgody na powierzenie robót budowlanych innemu Podwykonawcy. Wystąpienie o zgodę na powierzenie robót budowlanych innemu Podwykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku wykonania tych robót w ustalonym w umowie terminie.
8. Wykonawca może zawrzeć umowę z Podwykonawcą jedynie w formie pisemnej i wyłącznie w brzmieniu zgodnym z projektem, na który Zamawiający wyraził zgodę. W przeciwnym wypadku uważa się, że Wykonawca zawarł umowę z Podwykonawcą bez zgody Zamawiającego.
9. W terminie 7 dni od zawarcia umowy z Podwykonawcą, Wykonawca przekazuje Zamawiającemu kopię tej umowy poświadczoną za zgodność przez wykonawcę lub przeznaczony dla Zamawiającego egzemplarz tej umowy.
10. Wykonawca odpowiada wobec Zamawiającego za spójność z Umową postanowień umowy z Podwykonawcą i ponosi ryzyko wszelkich niespójności, w tym w szczególności skrócenia okresów odpowiedzialności za wady wykonywanych przez Podwykonawcę robót budowlanych w stosunku do okresów wynikających z Umowy. W celu uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości Strony potwierdzają, że zgoda Zamawiającego na zawarcie przez Wykonawcę umowy z Podwykonawcą nie zwalnia Wykonawcy z powyższej odpowiedzialności wobec Zamawiającego.
11. Postanowienia ust. 1 – 10 stosuje się odpowiednio do czynności prawnych obejmujących zmianę umowy zawartej pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą.
12. Jeżeli Podwykonawca wykonuje roboty budowlane w taki sposób, że skutkuje to naruszeniem Umowy przez Wykonawcę, Zamawiający może żądać od Wykonawcy, aby Podwykonawca

zaprześć na oznaczony czas albo na stałe wykonywania części albo ogółu powierzonych mu przez Wykonawcę robót budowlanych. W przypadkach, o których mowa powyżej, Wykonawca obowiązany jest odpowiednio do okoliczności bezzwłocznie rozwiązać albo zmienić zawartą z Podwykonawcą umowę.

13. Jeżeli w wyniku żądania Zamawiającego zaprzestania wykonywania przez Podwykonawcę określonych robót budowlanych umowa pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą zostanie rozwiązana, bądź zmieniona, Wykonawca obowiązany jest wykonywać te roboty samodzielnie. Postanowienie ust. 8 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.
14. Postanowienia ust. 1 – 13 stosuje się odpowiednio do zawierania umów z dalszymi podwykonawcami, z tym że zgodnie z przepisem art. 647¹ § 3 kodeksu cywilnego, na zawarcie takiej umowy potrzebna jest zgoda wszystkich podmiotów, które w razie jej zawarcia będą ponosić solidarną odpowiedzialność za zapłatę należnego tym dalszym podwykonawcom wynagrodzenia.

§ 10

Rozkład odpowiedzialności i ryzyka

1. Od protokolarnego przejścia terenu budowy przez Wykonawcę od Zamawiającego do chwili ponownego protokolarnego przekazania terenu budowy Zamawiającemu, Wykonawca ponosi odpowiedzialność za teren budowy i – na zasadach ogólnych – za wszelkie szkody wynikłe na tym terenie oraz inne szkody wynikające z prowadzenia robót budowlanych. W szczególności Wykonawca odpowiada za organizację pracy i bezpieczeństwo na terenie budowy. Protokoły odbioru robót, w tym protokół końcowego odbioru robót, nie zastępują protokołu przekazania terenu budowy Zamawiającemu.
2. Wykonawca odpowiada w sposób nieograniczony za swoje działania i zaniechania przy wykonywaniu obowiązków umownych, ustawowych i nałożonych w trybie administracyjnym.
3. Za działania i zaniechania osób pracujących na rzecz Wykonawcy przy wykonywaniu robót budowlanych i innych obowiązków, a w szczególności jego pracowników i Podwykonawców oraz dalszych podwykonawców, Wykonawca odpowiada jak za działania i zaniechania własne.
4. Zamawiający zwolniony jest z odpowiedzialności wobec osób trzecich, jeżeli z mocy przepisów ponosi ją wobec tych osób ale z umowy wynika, że odpowiedzialność ta obciąża wykonawcę.
5. Jeżeli właściwe organy administracji publicznej wydadzą Zamawiającemu zakaz prowadzenia robót budowlanych związanych z wykonaniem przedmiotu umowy, a także jeśli roboty te nie będą mogły być kontynuowane z przyczyn, za które ani Zamawiający ani Wykonawca nie będą ponosić odpowiedzialności. Wykonawcy nie będzie przysługiwało z tego tytułu roszczenie o wynagrodzenie, ani o odszkodowanie za roboty, które nie zostały zrealizowane. W takim przypadku Wykonawca zobowiązany jest do zabezpieczenia robót, w szczególności przed niszczącym wpływem warunków atmosferycznych.

§ 11

Ubezpieczenie

1. Wykonawca obowiązany jest nie później niż w terminie 7 dni od zawarcia Umowy zawrzeć na własny koszt umowę lub umowy ubezpieczenia, ustanawiające ochronę ubezpieczeniową w następującym zakresie:
  - a) ubezpieczenie od zniszczenia wykonanych robót i materiałów podczas budowy plus 1 miesiąc po terminie zakończenia w wysokości wartości ceny umownej, o której mowa w postanowieniu § 13 ust. 1;
  - b) ubezpieczenie od zniszczenia własności prywatnej osób trzecich spowodowanego działaniami lub niedopatrzzeniami Wykonawcy lub Podwykonawców w wysokości 2.000.000,00 PLN,

przy czym dodatkowo Wykonawca będzie ponosił wyłączną odpowiedzialność oraz będzie gwarantował Zamawiającemu rekompensatę za jakiegokolwiek roszczenia stron trzecich,

c) ubezpieczenie na wypadek śmierci lub kalectwa spowodowanego działaniami lub niedopatrzzeniami Wykonawcy w stosunku do:

- osób uprawnionych do przebywania na terenie budowy,
- osób trzecich, które nie są uprawnione do przebywania na terenie budowy.

Odpowiedzialność taka w przypadku obrażeń ciała będzie zgodna z polskim prawem oraz z zasadami rekompensat pracowniczych, nie mniej niż 50 000,00 PLN na każdy wypadek z nieograniczoną liczbą zdarzeń.

2. Odnosnie ubezpieczenia, o którym mowa w postanowieniu ust. 1, strony ustalają, iż:
  - 1) okres ubezpieczenia powinien rozpoczynać się nie później niż w 7 dniu od zawarcia Umowy i trwać do czasu protokolarnego przekazania terenu budowy Zamawiającemu;
  - 2) do umowy ubezpieczenia stosować się będzie prawo polskie;
  - 3) w zakresie nie opisanym powyżej w postanowieniach pkt 1 – 2 postanowienia umowy lub umów ubezpieczenia nie mogą konstytuować warunków ubezpieczenia mniej korzystnych dla Zamawiającego niż warunki zgodne z najlepszymi dla ubezpieczonych i poszkodowanych standardami ubezpieczeń tego rodzaju oferowanych na rynku polskim przez krajowe i zagraniczne zakłady ubezpieczeń.
3. Zamawiający może w drodze wyraźnego pisemnego oświadczenia zezwolić Wykonawcy na zawarcie umowy lub umów ubezpieczenia na warunkach innych niż to przewidziano w postanowieniach ust. 1.
4. **W terminie 10 dni** od zawarcia Umowy Wykonawca obowiązany jest w oryginałach okazać Zamawiającemu polisy potwierdzające zawarcie umowy lub umów ubezpieczenia w wymaganym zakresie oraz ogólne warunki ubezpieczenia, na podstawie których zawarto tę umowę lub te umowy. W tym samym terminie Wykonawca obowiązany jest dostarczyć Zamawiającemu kopie powyższych dokumentów, jak również dowód zapłaty pierwszej składki.
5. Jeżeli Wykonawca nie zawrze umowy lub umów ubezpieczenia w terminie określonym w postanowieniu ust. 1, bądź zawarta umowa lub zawarte umowy nie będą spełniały wymagań określonych w postanowieniach ust. 1 i 2, bądź też jeżeli Wykonawca nie wypełni obowiązków opisanych w postanowieniu ust. 4, Zamawiający może we własnym imieniu i w odpowiednim zakresie na rzecz Wykonawcy zawrzeć umowę lub umowy ubezpieczenia. W takim przypadku składkę z tytułu umowy ubezpieczenia lub umów ubezpieczenia opłaca Zamawiający, zachowując uprawnienie do żądania jej zwrotu od Wykonawcy względnie o tę kwotę pomniejszyć wynagrodzenie.
6. Wykonawca obowiązany jest terminowo i w pełnej wysokości opłacać na swój koszt składki ubezpieczeniowe z tytułu umów lub umowy ubezpieczenia, o których mowa w postanowieniach ust. 1 - 2. Najpóźniej na 3 dni przed terminem wymagalności dalszych składek Wykonawca dostarcza Zamawiającemu dowody zapłaty. Postanowienie zdania poprzedzającego nie dotyczy pierwszej składki.
7. Jeżeli Wykonawca nie dostarczy Zamawiającemu dowodu zapłaty składek w terminie wynikającym z postanowienia ust. 6, Zamawiający może zapłacić składkę za Wykonawcę i żądać jej zwrotu od Wykonawcy względnie o tę kwotę pomniejszyć wynagrodzenie.

§ 12 Odbiór robót

1. Odbiorowi Zamawiającego podlegają poszczególne etapy robót budowlanych wynikające z harmonogramu rzeczowo-finansowego zgodnie z postanowieniami zawartymi w pkt. 8 STWiORB.
2. Zamawiający obowiązany jest przystąpić do odbioru częściowego w terminie 3 dni od zgłoszenia spełniającego wymagania określone w postanowieniach zawartych w STWiORB. Zgłoszeń niespełniających wskazanych wymagań nie będzie się uważać za dokonane.
3. Odbiór robót budowlanych uważa się za dokonany w chwili zatwierdzenia przez Zamawiającego podpisanego przez Strony odpowiedniego protokołu odbioru. W protokole należy między innymi:
  - 1) stwierdzić, które roboty zostały wykonane bezpośrednio przez Wykonawcę, a które przez Podwykonawców;
  - 2) wskazać wysokość wynagrodzenia należnego Podwykonawcom z tytułu odebranych robót;
4. Podpisanie protokołu odbioru robót budowlanych następuje po sprawdzeniu przez Zamawiającego, że zgłoszone do odbioru roboty budowlane zostały rzeczywiście wykonane, a ich jakość jest zgodna z Umową.
5. Strony podpisują protokół odbioru robót albo Zamawiający odmawia jego podpisania w terminie **14 dni** od rozpoczęcia odbioru. Zamawiający nie ma jednak takiego obowiązku, jeśli nie był obowiązany przystąpić do odbioru zgodnie z postanowieniem ust. 2.
6. Zamawiający może przedłużyć ustalony w postanowieniach ust. 5 termin odbioru, jeśli będzie to uzasadnione stopniem skomplikowania lub zakresem odbieranych robót budowlanych, jednakże o czas nie dłuższy niż 14 dni.
7. W imieniu Zamawiającego protokoły odbioru może podpisywać Inspektor Nadzoru z wyjątkiem protokołu odbioru końcowego, którego dokonuje komisja odbiorowa powołana zgodnie z wewnętrznymi procedurami Zamawiającego. W imieniu Wykonawcy wszelkie protokoły odbiorów podpisują osoby na ogólnych zasadach umocowane do składania oświadczeń woli, jednakże wymaga się, aby podpisującym lub jedną z osób podpisujących był kierownik budowy.
8. Jeżeli zgłoszone do odbioru roboty nie zostały w całości wykonane lub ich jakość nie jest zgodna z Umową Wykonawca obowiązany jest bezzwłocznie, a w każdym razie nie później niż w odpowiednim terminie odrębnie wyznaczonym przez Zamawiającego w myśl przepisu art. 637 § 1 Kodeksu cywilnego wykonać roboty w sposób prawidłowy i ponownie zgłosić je do odbioru.
9. Jeżeli Wykonawca nie wykona w terminie obowiązków określonych w ust. 8, Zamawiający uprawniony jest do odstąpienia od Umowy albo do żądania obniżenia wynagrodzenia – na zasadach opisanych w przepisie art. 637 § 2 Kodeksu cywilnego – albo do powierzenia odpowiednich robót budowlanych do wykonania osobie trzeciej na koszt i ryzyko Wykonawcy. W przypadku powierzenia wykonania robót osobie trzeciej należne jej wynagrodzenie zostanie potrącone z zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
10. W razie sporu, co do istnienia wad w wykonanych robotach budowlanych, stwierdzonych w okresie obowiązywania umowy, Strony zobowiązują się honorować ustalenia niezależnego eksperta, którego w tym celu powoła Zamawiający. Wynagrodzenie eksperta pokrywa ta Strona, której stanowisko w sprawie istnienia wad okaże się nieprawidłowe w myśl ustaleń tego eksperta. W przypadku, gdy stanowisko każdej ze Stron okaże się w części nieprawidłowe, wynagrodzenie eksperta pokryją obie Strony w częściach odpowiednich do stopnia, w jakim ich stanowiska zostaną potwierdzone przez eksperta.
11. Powołanie eksperta nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku dotrzymania terminu, o którym mowa w postanowieniu ust., 8. Jeśli po wykonaniu przez Wykonawcę czynności, których Zamawiający zażądał jako usunięcia wad w wykonanych robotach budowlanych ekspert stwierdzi, że takie wady

nie miały miejsca, Zamawiający obowiązany będzie zwrócić Wykonawcy koszty tych czynności, jak również pokryć koszty wynagrodzenia eksperta.

12. Stanowisko eksperta w sprawie istnienia wad w wykonanych robotach budowlanych wiąże Strony aż do ewentualnego odmiennego prawomocnego rozstrzygnięcia sądowego.
13. W terminie 30 dni od podpisania protokołu końcowego odbioru robót Strony podpiszą protokół przekazania terenu budowy Zamawiającemu.

§ 13

Wynagrodzenie Wykonawcy

1. Z tytułu należytego wykonania przedmiotu umowy, o którym mowa w § 2, Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie określone na podstawie - ustalonych w kosztorysie ofertowym Wykonawcy - cen jednostkowych robót, w odniesieniu do ilości rzeczywiście wykonanych i odebranych robót. Wynagrodzenie umowne określa się kosztorysowo na podstawie cen podanych w ofercie Wykonawcy, na kwotę ..... netto (słownie:.....), plus należny podatek VAT ..... % w kwocie .....(słownie: .....).
2. W przypadku wystąpienia mniejszej lub większej ilości robót niż to pierwotnie przewidziano w kosztorysie ofertowym, rozliczenie nastąpi na podstawie zatwierzonego przez Inspektora Nadzoru kosztorysu powykonawczego, sporządzonego przez Wykonawcę metodą kalkulacji uproszczonej, przy zastosowaniu cen jednostkowych robót ustalonych w kosztorysie ofertowym przemnożonych przez ilości robót, które zostały udokumentowane jako wykonane i odebrane w książce obmiaru.
3. W ramach wynagrodzenia umownego, o którym mowa w **ust. 1**, Wykonawca ponosi koszty przeprowadzenia wszystkich prób, badań, sprawdzeń, przeglądów, pomiarów i odbiorów niezbędnych do przekazania do użytkowania obiektu budowlanego.

§ 14

Rozliczanie robót. Terminy płatności

1. Wynagrodzenie Wykonawcy płatne będzie na podstawie faktur dotyczących robót odbieranych poszczególnymi odbiorami, wystawianych przez Wykonawcę i doręczanych Zamawiającemu po dokonaniu każdego odbioru. Dla uniknięcia wszelkich wątpliwości strony wyjaśniają, że podstawą wystawienia faktury może być wyłącznie odbiór robót dokonany zgodnie z postanowieniami § 12.
2. W treści poszczególnych faktur zakres i kwoty dotyczące robót wykonanych bezpośrednio przez Wykonawcę oraz przez Podwykonawców należy przedstawić odrębnie.
3. Jeżeli objęte fakturą roboty budowlane były wykonywane z udziałem Podwykonawcy lub dalszych podwykonawców, do faktury Wykonawca obowiązany jest dołączyć kopie faktur wystawionych przez Podwykonawców i dalszych podwykonawców z tytułu robót, których dotyczy wystawiona przez Wykonawcę faktura oraz oświadczenia Podwykonawców i dalszych podwykonawców, że otrzymali oni należne mu z tego tytułu wynagrodzenie i że wszelkie ich roszczenia wobec Wykonawcy zostały zaspokojone.
4. Wynagrodzenie za roboty budowlane, które nie podlegają odbiorom częściowym, płatne będzie na podstawie faktury wystawionej przez Wykonawcę i doręczonej Zamawiającemu po końcowym odbiorze robót budowlanych. Wartość faktury końcowej nie może być mniejsza niż 20 % wynagrodzenia należnego Wykonawcy.
5. Zamawiający obowiązany jest zapłacić wynagrodzenie w terminie **do 30 dni** od otrzymania faktury wystawionej zgodnie z postanowieniami ustępów poprzedzających i przedstawionej wraz ze wszystkimi załącznikami wymaganymi w myśl Umowy, a w szczególności na podstawie postanowienia ust. 3.
6. Należne Wykonawcy wynagrodzenie płatne jest na rachunek wskazany przez Wykonawcę na fakturze.

7. Za dzień zapłaty uważa się dzień obciążenia rachunku Zamawiającego.
8. Zamawiający może na pisemny wniosek Wykonawcy dokonać wcześniejszej zapłaty wynagrodzenia pod warunkiem pomniejszenia go o kwotę stanowiącą iloczyn aktualnych odsetek ustawowych i liczbę dni, o które została przyspieszona płatność.

§ 15

Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy

1. Zamawiający żąda od Wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania Umowy w wysokości **10 %** kwoty całkowitego wynagrodzenia, o którym mowa w § 13 ust 1, które służyć będzie pokryciu roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy oraz z tytułu rękojmi, o której mowa w postanowieniu § 16, a w szczególności:
  - 1) o zwrot wynagrodzenia uiszczonego przez Zamawiającego na rzecz innych wykonawców z tytułu prac, które zgodnie z Umową lub powszechnie obowiązującymi przepisami Zamawiający uprawniony był powierzyć osobom trzecim na koszt Wykonawcy;
  - 2) o zwrot innych kosztów poniesionych przez Zamawiającego, a które zgodnie z Umową obciążają Wykonawcę;
  - 3) o zapłatę kar umownych.
2. Przed dniem zawarcia Umowy Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania Umowy od wartości wynagrodzenia, o którym mowa w § 13 ust 1 - w wysokości .....zł, w formie .....
3. W przypadku uzgodnionego przez strony wydłużenia terminu wykonania Umowy bądź zwiększenia wysokości wynagrodzenia związanego z Robotami zamiennymi, o których mowa w § 3 Umowy, Wykonawca będzie zobowiązany odpowiednio przedłużyć istniejące zabezpieczenie należytego wykonania umowy lub zwiększyć jego wysokość do wysokości, o której mowa w ust. 1. Dokument potwierdzający ustanowienie zabezpieczenia na pokrycie wydłużonego terminu wykonania Umowy lub zmiany wysokości wynagrodzenia Wykonawca zobowiązany jest dostarczyć Zamawiającemu najpóźniej w dniu podpisania odpowiedniego aneksu do Umowy.
4. W trakcie realizacji Umowy Wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka następujących form :
  - 1) w pieniądzu;
  - 2) w poręczeniach bankowych o treści zaakceptowanej przez Zamawiającego;
  - 3) w gwarancjach bankowych o treści zaakceptowanej przez Zamawiającego;
  - 4) w gwarancjach ubezpieczeniowych o treści zaakceptowanej przez Zamawiającego;
  - 5) w poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, o treści zaakceptowanej przez Zamawiającego.
5. Zmiana formy zabezpieczenia jest dokonywana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.
6. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu Wykonawca wpłaca przelewem na rachunek bankowy Zamawiającego nr .....
7. Zabezpieczenie wniesione w pieniądzu Zamawiający przechowuje na oprocentowanym rachunku bankowym. Z zastrzeżeniem postanowienia ust. 6 i 7, Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy Wykonawcy.

8. W części odpowiadającej 70% wartości, o której mowa w postanowieniu ust. 1, Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od końcowego odbioru robót, o ile nie zostało wykorzystane **zgodnie z § 15 ust.1. umowy.**
9. W części odpowiadającej 30% wartości, o której mowa w postanowieniu ust. 1, Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 15 dni od upływu terminu trzyletniej rękojmi, o ile nie zostało wykorzystane.

§ 16

Gwarancja i rękojmia

1. Wykonawca jest odpowiedzialny wobec Zamawiającego za wady w wykonanych robotach budowlanych na podstawie przepisów o rękojmi za wady.
2. Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji jakości na wykonane roboty, zobowiązując się wobec Zamawiającego do bezzwłocznego usunięcia wad Obiektu ujawnionych w ciągu trzyletniego terminu gwarancji liczonego od dnia końcowego odbioru robót (w tym wad dotyczących zainstalowanych Urządzeń technicznych). Jednakże okres gwarancji Wykonawcy na urządzenia objęte dłuższą gwarancją producenta nie może być krótszy niż czas gwarancji udzielanej przez producenta.
3. Sposób wykonywania przez Wykonawcę obowiązków wynikających z gwarancji jakości, o której mowa w postanowieniu ust. 2, w odniesieniu do wad wykonanych robót budowlanych - innych niż wady Urządzeń technicznych, będzie zgodny z ogólnymi zasadami wnikającymi z kodeksu cywilnego.

§ 17

Kary umowne

1. W przypadkach określonych poniżej Zamawiający jest uprawniony do naliczenia, a Wykonawca jest obowiązany do zapłaty następujących kar umownych:
  - 1) za opóźnienie w przekazaniu całości robót do odbioru końcowego - za każdy dzień przekroczenia terminu określonego w postanowieniu § 5 ust. 9 w wysokości 0,02 % wynagrodzenia umownego brutto należnego Wykonawcy, o którym mowa w postanowieniach § 13 ust. 1, jednakże nie więcej niż 10% tego wynagrodzenia;
  - 2) za opóźnienie przy usuwaniu wad stwierdzonych w trakcie odbioru robót - za każdy dzień przekroczenia terminu na usunięcie tych wad wyznaczonego przez Zamawiającego w wysokości 0,02 % kwoty wynagrodzenia brutto, które byłoby należne Wykonawcy za roboty budowlane zgłoszone do odbioru robót, w trakcie którego stwierdzono wady, gdyby wady te nie miały miejsca i odbiór zostałby dokonany;
  - 3) za niewykonanie obowiązku zapewnienia wstępu przedstawicieli Zamawiającego na teren budowy, dostępu do dziennika budowy lub przekazania Zamawiającemu informacji – 2.000 złotych za każdy dzień naruszenia każdego z tych obowiązków;
  - 4) za naruszenie uprawnień Zamawiającego dotyczących posługiwania się innymi wykonawcami, w tym odmówienie im wstępu na teren budowy – 2.000 złotych za każdy dzień naruszenia;
2. Niezależnie od kar umownych określonych w postanowieniu ust. 1, Wykonawca obowiązany będzie zapłacić karę umowną w wysokości 10% wartości umownej brutto, jeśli znajdą przesłanki odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego określone w postanowieniach § 18 ust. 1 pkt 1 - 9 , a Zamawiający od Umowy odstąpi.
3. Zamawiający obowiązany jest do zapłaty kary umownej za nieuzasadnioną zwłokę w przystąpieniu albo zakończeniu odbiorów, o których mowa w § 12 - w kwocie 2.000 zł za każdy dzień zwłoki.
4. Strony zastrzegają sobie prawo do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, przewyższającego wysokość kary umownej, jeśli szkoda przekracza ustaloną wysokość kary umownej. Odszkodowanie uzupełniające powinno wyrównać rzeczywistą szkodę.

5. Dopuszcza się możliwość potrącenia kar umownych z faktur.

§ 18

Odstąpienie od Umowy

1. Zamawiający może odstąpić od Umowy ze skutkiem natychmiastowym:
  - 1) jeśli Wykonawca wykonuje roboty budowlane lub inne obowiązki z naruszeniem przepisów Prawa Budowlanego bądź niezgodnie z Dokumentacją, w szczególności nie zachowując odpowiedniej jakości albo staranności;
  - 2) jeśli Wykonawca nie wykonuje obowiązków określonych w § 11, a w szczególności nie zawiera umowy ubezpieczenia, zawiera ją niezgodnie z wymaganiami, nie przedstawia Zamawiającemu polisy albo nie opłaca składek;
  - 3) jeśli Wykonawca narusza uprawnienia Zamawiającego do dostępu do terenu budowy, dziennika budowy lub informacji;
  - 4) jeśli Wykonawca narusza uprawnienia Zamawiającego dotyczące posługiwania się innymi wykonawcami;
  - 5) jeśli Wykonawca narusza postanowienia Umowy o posługiwaniu się Podwykonawcami;
  - 6) jeśli Wykonawca dopuszcza się zwłoki w wykonaniu prac dłuższej niż miesiąc w stosunku do przyjętego harmonogramu robót;
  - 7) jeśli Wykonawca nie przejmie terenu budowy w terminie ustalonym zgodnie z Umową;
  - 8) jeśli Wykonawca w inny sposób narusza Umowę w sposób istotny, bądź wielokrotnie;
  - 9) jeśli szczegółowy rzeczowo-finansowy harmonogram prac nie zostanie zaakceptowany w terminie 30 dni od zawarcia Umowy;
  - 10) jeśli Wykonawca nie wypełnia postanowień § 15 ust. 3 w zakresie uaktualniania zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
  - 11) w przypadkach określonych w przepisach Kodeksu cywilnego nie wymienionych w postanowieniach punktów poprzedzających;
  - 12) w przypadku, o którym mowa w przepisie art. 145 ustawy – Prawo zamówień publicznych.
2. W razie odstąpienia od umowy Wykonawca przy udziale Zamawiającego sporządzi protokół inwentaryzacji robót na dzień odstąpienia oraz:
  - a) zabezpieczy przerwane roboty w zakresie wzajemnie uzgodnionym,
  - b) rozliczy się z pobranej dokumentacji roboczej, o której mowa w § 2 ust.1 umowy.
3. Na podstawie dokonanej inwentaryzacji Wykonawca wystawia fakturę – obejmującą wartość wykonanych robót oraz zakupionych materiałów i urządzeń nienadających się do wbudowania w inny obiekt, stanowiące podstawę do wystawienia przez wykonawcę odpowiedniej faktury.
4. Koszty uzasadnione związane z odstąpieniem od umowy ponosi strona, która spowodowała odstąpienie od umowy.
5. Zamawiający zastrzega sobie prawo dochodzenia roszczeń z tytułu poniesionych strat i utraconych korzyści w wypadku odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.

§ 19

Obowiązujące prawo i właściwość sądowa

1. Umowa zawarta została zgodnie z prawem Rzeczypospolitej Polskiej. Również w sprawach nieuregulowanych Umową znajdują zastosowanie przepisy prawa polskiego.
2. Wszelkie spory wynikające z Umowy będą rozstrzygane przez polski sąd powszechny właściwy z uwagi na siedzibę Zamawiającego.

§ 20
Przedstawiciele stron

1. Wykonawca oświadcza, że aż do odwołania lub zmiany takiego wskazania wymienione poniżej osoby są uprawnione do działania w imieniu Wykonawcy przy dokonywaniu uzgodnień, zatwierdzaniu protokołów, jak również przy wyrażaniu zgody oraz przy składaniu oświadczeń, zawiadomień, żądań, informacji i wniosków przewidzianych w postanowieniach Umowy, w ten sposób, że:
  - 1) w zakresie realizacji postanowień ..... niżej wymienieni uprawnieni są do działania jednoosobowego:
    - a) _____,
    - b) _____,
  - 2) w zakresie realizacji postanowień ..... niżej wymienieni uprawnieni są do działania wspólnie:
    - a) _____,
    - b) _____.
2. Zamawiający oświadcza, że aż do odwołania lub zmiany takiego wskazania wymienione poniżej osoby są uprawnione do jednoosobowego działania w imieniu Zamawiającego przy dokonywaniu uzgodnień, zatwierdzaniu protokołów, jak również przy wyrażaniu zgody oraz przy składaniu oświadczeń, zawiadomień, żądań, informacji i wniosków przewidzianych w postanowieniach Umowy, w ten sposób, że:
  - 1) w zakresie realizacji postanowień ..... niżej wymienieni uprawnieni są do działania jednoosobowego:
    - a) _____,
    - b) _____,
  - 2) w zakresie realizacji postanowień ..... niżej wymienieni uprawnieni są do działania wspólnie:
    - a) _____,
    - b) _____.
3. Postanowienia ust. 1 i 2 nie uchybiają uprawnieniom Stron do powoływania i odwoływania na ogólnych zasadach innych pełnomocników oraz do składania i odbierania oświadczeń przez członków organów statutowych. Zmiana wskazań dokonanych w postanowieniach ust. 1 i 2 nie stanowi zmiany Umowy i nie wymaga zgody drugiej Strony. Zmiana i odwołanie wskazania stają się skuteczne po poinformowaniu o tym drugiej strony.
4. Wszelką korespondencję Strony będą przysyłać sobie na następujące adresy:
  - 1) dla Zamawiającego – Urząd Gminy Grębocice, ul. Głogowska 3, 59-150 Grębocice
  - 2) dla Wykonawcy – .....
5. Każda ze Stron obowiązana jest niezwłocznie informować drugą o każdej zmianie adresu, wskazanego w postanowieniu ust. 4.

§ 21
Zmiany umowy i określenie warunków tych zmian.

1. W przypadkach przewidzianych w umowie dopuszcza się wprowadzanie do umowy zmian za zgodą zamawiającego.
2. Zmiany przewidziane w umowie mogą być inicjowane:
  - 1) przez zamawiającego,
  - 2) przez wykonawcę.
3. Zmiany umowy, o których mowa w ust.1 muszą być dokonywane z zachowaniem przepisu art. 140 ust. 3 PZP, stanowiącego, że umowa podlega unieważnieniu w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia zawarte w SIWZ.
4. Zmiany, o których mowa w ust. 1 mogą dotyczyć:
  - 1) poprawy jakości lub innych parametrów charakterystycznych dla objętego proponowaną zmianą elementu robót budowlanych lub zmiany technologii na korzystniejszą, nowocześniejszą, tańszą niż określona w Dokumentacji;

- 2) aktualizacji rozwiązań projektowych z uwagi na postęp technologiczny lub zmianę obowiązujących przepisów,
  - 3) wprowadzenie do dokumentacji projektowej zmian, o których mowa w art. 36a ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156 poz. 1118 ze zm.), wymagających zgody projektanta
  - 4) zmiany producenta urządzeń,
  - 5) zmiany wymiarów lub położenia elementów związanych z robotą budowlaną,
  - 6) zmiany w kolejności i terminach wykonywania robót budowlanych niemożliwych do przewidzenia w chwili zawierania umowy
  - 7) zmiany ilości robót budowlanych, usług lub dostaw w stosunku do przedmiaru mieszczących się jednak w opisie przedmiotu zamówienia,
  - 8) konieczności zmiany terminu wykonania przedmiotu umowy w przypadku:
    - a) konieczności wykonania robót dodatkowych w rozumieniu art.67 ust.1. pkt.5 ustawy warunkujących wykonanie przedmiotu zamówienia.
    - b) wstrzymania wykonywania całości lub części robót na skutek wystąpienia okoliczności niezależnych od wykonawcy.
    - c) wykrycia na etapie sprawdzania i aktualizacji dokumentacji dostarczonej przez Zamawiającego wadliwości lub niekompletności projektu budowlanego, które powodują konieczność zmiany lub uzupełnienia projektu budowlanego, a ponadto:
      - zagrażają bezpieczeństwu robót w trakcie ich realizacji lub po ich ukończeniu, niezależnie od tego, czy zagrożenie dotyczy życia lub zdrowia ludzi, całości wznoszonego budynku czy interesów osób trzecich lub
      - nie zagrażają bezpieczeństwu jak wyżej, lecz prowadzą do innych niekorzystnych cech wykonywanego obiektu, obniżając jego walory funkcjonalne bądź estetyczne lub
      - prowadzą do niepotrzebnych kosztów samej inwestycji, bądź przedłużają czas jej realizacji

- powyższe będzie możliwe pod warunkiem potwierdzenia przez Inspektora Nadzoru w dokumentacji budowy wystąpienia okoliczności uzasadniających zmianę terminu.
  - 9) uzasadnionej rezygnacji z wykonania części robót budowlanych w wyniku zmian wprowadzonych do dokumentacji projektowej;
  - 10) zmiany osób wyznaczonych do pełnienia funkcji, jak też powołania nowych, z tym, że kwalifikacje nowo wprowadzonych osób muszą być takie same albo wyższe od kwalifikacji personelu wykazanego w ofercie;
  - 11) zmiana podwykonawcy robót wskazanych w ofercie, pod warunkiem uzyskania zgody zamawiającego na zatrudnienie nowego podwykonawcy;
  - 12) zmiana wynagrodzenia Wykonawcy w przypadku zmiany stawki podatku VAT – w takim przypadku Strona dokonają odpowiedniej zmiany wynagrodzenia umownego - dotyczy to części wynagrodzenia za prace, których w dniu zmiany stawki podatku VAT jeszcze nie wykonano;
5. Jeżeli zmiana, o której mowa w ust. 4 pkt.3 wymaga zmiany dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych, strona inicjująca zmianę przedstawia projekt zamienny zawierający opis proponowanych zmian oraz niezbędne rysunki. Projekt taki wymaga akceptacji nadzoru autorskiego i zatwierdzenia do realizacji przez zamawiającego.
  6. Warunkiem dokonania zmian, o których mowa w ust. 4 jest złożenie wniosku przez stronę inicjującą zmianę zawierającego:
    - 1) opis propozycji zmiany ,
    - 2) uzasadnienie zmiany,
    - 3) obliczenie kosztów zmiany zgodnie z zasadami określonymi w umowie, jeżeli zmiana będzie miała wpływ na wynagrodzenie wykonawcy,
    - 4) opis wpływu zmiany na harmonogram robót i termin wykonania umowy.
  7. Uzasadnienie zmiany, o którym mowa w ust. 6 pkt. 2 może dotyczyć:
    - 1) obniżenia kosztu wykonania robót lub kosztu eksploatacji (użytkowania) obiektu,
    - 2) poprawy wartości lub podniesienia sprawności ukończonych robót budowlanych,

- 3) podniesienia wydajności urządzeń,
  - 4) podniesienia bezpieczeństwa wykonywania robót,
  - 5) usprawnienia w trakcie użytkowania obiektu,
  - 6) opóźnienia, utrudnienia, zawieszenia robót lub przeszkód spowodowanych przez zamawiającego lub dających się przypisać zamawiającemu, personelowi zamawiającego; lub innemu wykonawcy, zatrudnionemu przez zamawiającego do innych czynności w miejscu realizacji zamówienia,
  - 7) zaistnienia nieprzewidzianych w umowie warunków geologicznych, hydrogeologicznych, wykopalisk, wyjątkowo niekorzystnych warunków klimatycznych, a także innych przeszkód lub skażeń uniemożliwiających kontynuowanie umowy na przewidzianych w niej warunkach.
  - 8) zmiany przepisów prawa mających wpływ na realizację przedmiotu umowy bądź wysokość wynagrodzenia wykonawcy.
8. Podstawę obliczenia kosztów zmiany, o której mowa w ust. 6 pkt 3 w przypadku, gdy zmiany będą wynikać ze zmiany dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznych wykonania odbioru robót stanowi projekt zamienny, o którym mowa w ust.5 oraz:
- 1) Kosztorys ofertowy w części cen jednostkowych lub dane wyjściowe do kosztorysowania przyjęte do sporządzenia kosztorysu ofertowego wykonawcy, ceny jednostkowe pracy sprzętu i materiałów zaproponowane przez wykonawcę, ale nie większe niż średnie ceny SEKOCENBUD dla kwartału poprzedzającego termin wykonania robót budowlanych, lub
  - 2) Kalkulacja szczegółowa w oparciu o uzgodnione z zamawiającym publikacje jednostkowych nakładów rzeczowych kalkulacja uproszczona sporządzona w oparciu o uzgodniony z zamawiającym publikator cen jednostkowych robót budowlanych.
9. Jednakże wykonawca nie będzie uprawniony do żadnego przedłużenia terminu wykonania umowy i zwiększenia wynagrodzenia w zakresie, w jakim konieczność dokonania zmiany została spowodowana przez jakikolwiek błąd lub opóźnienie ze strony wykonawcy, włącznie z błędem lub opóźnionym dostarczeniem jakiegokolwiek dokumentu wynikającego z obowiązków wykonawcy.
10. Dokonanie zmian, o których mowa w ust. 4 wymaga podpisania aneksu do umowy

§ 22

Postanowienia końcowe

1. W razie jakiegokolwiek sprzeczności pomiędzy specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych z postanowieniami Umowy, stosuje się postanowienia Umowy.
2. Wszelkie zmiany i uzupełnienia Umowy oraz oświadczenia o jej rozwiązaniu wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Wszelkie zmiany postanowień Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności i mogą być dopuszczalne tylko w przypadkach określonych § 21 umowy.
4. O ile nic innego wyraźnie nie wynika z poprzedzających postanowień Umowy, formy pisemnej pod rygorem nieważności wymagają także wszelkie oświadczenia Stron składane w trakcie wykonania umowy, nie wyłączając powiadomień, wniosków, zaleceń, poleceń i zgody.
5. W sprawach nieuregulowanych postanowieniami Umowy zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych nie stanowią inaczej.
6. Wykonawca nie może przenieść swych praw i obowiązków wynikających z Umowy na osoby trzecie.
7. Podmioty występujące wspólnie, łącznie nazywane Wykonawcą ponoszą solidarną odpowiedzialność względem Zamawiającego za wykonanie robót i obowiązków określonych Umową i są solidarnymi wierzycielami Zamawiającego. Zamawiający może zażądać, aby:

- 1) w protokole odbioru robót określono, które roboty wykonane zostały przez każdy z podmiotów łącznie nazywanych Wykonawcą;
  - 2) do faktury Wykonawcy załączono oświadczenie podpisane przez wszystkie podmioty łącznie nazywane Wykonawcą, jaka część wynagrodzenia podanego w fakturze przypada na każdego z nich;
  - 3) w terminie 7 dni od zapłaty wynagrodzenia przez Zamawiającego wszystkie podmioty łącznie nazywane Wykonawcą złożyły pisemne oświadczenia, iż podmiot, na rachunek którego zapłacono wynagrodzenie, przekazał im należną część tego wynagrodzenia.
8. Strony postanawiają, iż dla celów Umowy na równi z siłą wyższą traktuje się przypadki przeszkód w wykonywaniu robót budowlanych wynikające z konieczności wypełnienia obowiązków prawnych wynikających z prawomocnych decyzji administracyjnych lub z odnalezienia stanowisk archeologicznych lub obiektów zabytkowych, bądź z konieczności wypełnienia obowiązków prawnych wynikających z odnalezienia niewypałów, niewybuchów i innych substancji niebezpiecznych.
9. Umowa została sporządzona w _____ jednobrzmiących egzemplarzach, z których trzy przeznaczone są dla Zamawiającego oraz po jednym dla każdego spośród podmiotów łącznie nazywanych Wykonawcą.
10. Załączniki od numeru 1 do numeru _____ stanowią integralną część Umowy.

W imieniu Zamawiającego:

W imieniu Wykonawcy:

_____

_____

Użyte w projekcie umowy zapisy dotyczące wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia zostaną odpowiednio zmodyfikowane w przypadku wyboru wykonawcy samodzielnie ubiegającego się o zamówienie

ZESTAWIENIE ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1a	Odpis z KRS dla firmy_____.
Załącznik nr 1b	Odpis z KRS dla firmy_____.
Załącznik nr 1c	Pełnomocnictwo do reprezentowania Wykonawcy,
Załącznik nr 1d	Pełnomocnictwo do reprezentowania Wykonawcy,
Załącznik nr 2	Dokumenty składające się na dokumentację projektową wraz ze specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych,
Załącznik nr 3	Kosztorysy Wykonawcy,
Załącznik nr 4	Lista Podwykonawców,